

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเอกสาร ผู้ศึกษาค้นคว้าจะนำเสนอบทสรุปผลการศึกษา ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นของปัญหา นโยบาย โดยวิเคราะห์ ความสำคัญและความจำเป็นของปัญหา นโยบาย ตลอดจนความสอดคล้องนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพรวมของแนวปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้า มีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารบทความทางวิชาการ วารสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ นโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ดำเนินการในปี พ.ศ. 2552 – 2553
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
3. กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า
4. คัดเลือกเอกสารข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร

6. ศึกษาสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
7. ศึกษาสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
8. ศึกษาสาระสำคัญของและแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
9. ศึกษาแผนและนโยบายของหน่วยปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
10. ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของนักวิชาการ และผู้ปฏิบัติ โดยใช้การวิเคราะห์แบบสามเส้า (triangulation)
11. การศึกษาค้นคว้า เขียนรายงาน และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบการให้เหตุผลแบบอุปนัย (inductive)

วิธีการคัดเลือกข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้า คัดเลือกข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเอกสารของรัฐบาล หรือเอกสารที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ ดังนี้

1. เอกสารบทความทางวิชาการ วารสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ดำเนินการในปี พ.ศ. 2552 – 2553
2. เนื้อหาเอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ดำเนินงาน พ.ศ. 2552 – 2553
3. เอกสารจากหน่วยงานราชการ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวกับนโยบายการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ดำเนินงาน พ.ศ. 2552 – 2553

4. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ดำเนินงาน พ.ศ. 2552–2553

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้า มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด โดยแยกให้เห็นถึง ส่วนประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

- 1.1 แยกรายละเอียดที่เป็นส่วนประกอบของเหตุการณ์หรือประเด็นที่ศึกษา
- 1.2 จัดหมวดหมู่ของตัวชี้วัดหรือส่วนประกอบเหล่านั้น
- 1.3 ศึกษาถึงความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดหรือส่วนประกอบเหล่านั้น
- 1.4 สรุปเพื่อแสดงสาระสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากการวิเคราะห์

2. ชนิดของข้อมูลในการวิเคราะห์นโยบาย ประกอบด้วยการวิเคราะห์โดยอาศัยข่าวสาร

3 ระดับ ได้แก่ 1) Facts ข้อเท็จจริง 2) Values ค่านิยม และ 3) Actions การปฏิบัติ

3. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยเชิงคุณภาพมักจะไม่ใช้สถิติช่วยในการวิเคราะห์

วิธีการนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้า มีวิธีการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ
2. วางกรอบแนวคิด โดยการกำหนดกรอบข้อมูลให้สอดคล้องตรงประเด็นกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และกำหนดคำถามวิจัย เป็นรายประเด็นย่อย
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งต้องใช้เวลาละเอียดรอบคอบ
4. การนำเสนอข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การเขียนรายงาน

การเขียนรายงานในรูปแบบตาราง และความเรียงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปผลการศึกษา

ผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีข้อค้นพบที่จะตอบคำถาม ต่อไปนี้

1. สภาพนโยบาย

1.1 ชนิดของนโยบาย

นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนโยบายเฉพาะด้านการศึกษา เนื่องจากเป็นนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพ ปรับเงินเดือน ค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงานควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

1.1.1 นโยบายแบ่งตามลักษณะการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) นโยบายในภาพรวม (Holistic Policy) 2) นโยบายเฉพาะด้านหรือเฉพาะสาขา (Sectorial Policy) (มานิตย์ ไชยกิจ (ม.ป.ป., หน้า 6) จากหนังสือนโยบายทางการศึกษา : หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดทำกรวิเคราะห์การวิจัยและการประเมินนโยบาย

1.1.2 นโยบายการศึกษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสาธารณะ (Public policy) ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่างๆได้แก่ 1) บัญญัติเป็นกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบต่างๆ 2) จัดทำเป็นแผน เช่น แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ 3) ประกาศเป็นนโยบาย เช่น นโยบายรัฐบาล หรือนโยบายผู้บริหารระดับต่างๆ ซึ่งโดยปกติจะได้มีการกำหนดนโยบาย และกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยผ่านระบบราชการ ซึ่งเป็นกลไกของรัฐ โดยผู้ที่กำหนดแนวนโยบายให้องค์กรภาครัฐและเอกชนที่รับผิดชอบด้านงานการศึกษาของชาติทุกระดับทุกประเภท ต้องนำแนวนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินภารกิจด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานการศึกษาประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเจตจำนงของนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

(ลัมย์พร แห่หลงหล้า, 2551, หน้า 16-17)

ด้วยเหตุผลข้างอังกดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นนโยบายนี้จึงเชื่อแน่ว่าเป็นนโยบาย(สาธารณะ) เฉพาะด้านทางด้านการศึกษาเท่านั้น

1.2 ประเภทของนโยบาย เรื่อง นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนโยบายต่อเนื่อง เนื่องจากมีการแถลงนโยบายการศึกษานี้ของรัฐบาลต่อสภาตั้งแต่สมัย พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในปี 2548 สมัย พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ในปี 2549 และสมัยนายสมัคร สุนทรเวช ในปี 2551 และต่อเนื่องมาในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในปี 2551

ก่อนรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีการแถลงนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลในชุดก่อน ๆ ดังนี้ ได้แก่ นโยบายด้านการศึกษาของ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในปี 2548 ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยการศึกษานโยบายพัฒนาคนและสังคม เน้นเดินหน้าปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและปั้นเด็กไทยให้มีความรู้คู่คุณธรรมด้วยการจัดการศึกษาฟรี 12 ปี 4 ปีข้างหน้านโยบายด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม โดยมุ่งเป้าจะพัฒนาคนไทยให้มีความสุข สุขภาพแข็งแรง มีครอบครัวอบอุ่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทรโดยรัฐบาลจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพัฒนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม (ทักษิณ ชินวัตร, 2548) นโยบายด้านการศึกษาของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ในปี 2549 “เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถานศึกษา จัดการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สังคม คุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ” (สุรยุทธ์ จุลานนท์, 2549) และนโยบายด้านการศึกษาของนายสมัคร สุนทรเวช ในปี 2551 “ยกระดับการศึกษาของคนไทยอย่างมีบูรณาการและสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษาและสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต” และ “พัฒนาหลักสูตร ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและคุณธรรมอย่างทั่วถึง ต่อเนื่องและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์” (สมัคร สุนทรเวช, 2551)

รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีการแถลงนโยบายด้านการศึกษา ในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 ณ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งนโยบายการศึกษาได้กำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต รวม 8 ประการ โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของคนไทยอย่างมีบูรณาการและสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาทั้ง

ในและนอกระบบการศึกษา และสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในส่วนนโยบายที่ศึกษาครั้งนี้ เป็นนโยบายข้อที่ 5 คือ ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพ ปรับเงินเดือน ค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์ กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงานควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา(อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2551)

ด้วยเหตุผลข้างอังกดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นนโยบายนี้จึงเชื่อแน่ว่าเป็นนโยบายต่อเนื่องเท่านั้น

1.3 คุณลักษณะนโยบายที่ดี เรื่อง นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีดังนี้

1.3.1 เป็นนโยบายที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศ และสอดคล้องกับระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยส่วนรวม และไม่บั่นทอนความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ ไม่ว่าจะโดยทางตรงและทางอ้อม (อมรศักดิ์ กิจธนานันท์, 2551)

1.3.2 เป็นนโยบายที่เป็นถ้อยคำหรือข้อความที่กะทัดรัดใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและแน่นอนแถลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกทุกคน ทุกระดับชั้นภายในหน่วยงานสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน กะทัดรัด ชัดเจน ตรงประเด็น กล่าวคือ นโยบายนี้ใช้ภาษาสั้นๆ เข้าใจง่าย ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจตรงกันไม่มีศัพท์เฉพาะ

1.3.3 เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับบุคคลโดยส่วนรวม คือ เป็นนโยบายมีเป้าหมายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ซึ่งเป็นการศึกษาของประชาชนโดยรวมของประเทศไทย

1.3.4 เป็นนโยบายที่มีขอบเขตและระยะเวลาในการใช้

1.3.5 เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นได้ครอบคลุมไปถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.3.6 เป็นนโยบายที่นำไปสู่นโยบายอื่น ได้แก่ แผนกลยุทธ์ของสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา(พ.ศ. 2552-2553) อาทิ นโยบายเกี่ยวกับการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา และการเสริมสร้างโอกาสการศึกษาวิชาชีพอย่างเสมอภาค แผนกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(พ.ศ. 2552 – 2553) อาทิ นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลด้านการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบาย

สังคมและคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม เป็นต้น

1.3.7 เป็นนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหานโยบายได้ นำไปปฏิบัติได้จริงและสามารถที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าประสงค์ได้

1.3.8 มีขอบเขตเข้าใจได้ด้วยเหตุและผล

ซึ่งมีสอดคล้องกับ อมรศักดิ์ กิจธนานันท์ (2551) ได้กล่าวว่า ลักษณะนโยบายสาธารณะที่ดี 1) ต้องไม่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศ 2) ไม่บั่นทอนความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อม 3) กระบวนการจัดทำนโยบายต้องมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการศึกษาปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ ค้นหาสาเหตุที่แท้จริง และหาหนทางแก้ไขที่ดีที่สุด แล้วจึงนำมาออกเป็นนโยบาย 4) นโยบายสาธารณะที่ดี ควรจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานและองค์กร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน 5) นโยบายสาธารณะนั้นทำให้ประชาชนในประเทศมีความผาสุก และสามารถ อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสมานฉันท์ ไม่ก่อให้เกิดการแตกแยกความสามัคคีของประชาชน และ 6) วัตถุประสงค์ของนโยบายสาธารณะนั้นต้องยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนจำนวนมากมิใช่การเพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

สอดคล้องกับประชุม รอดประเสริฐ (2543, หน้า 18 - 19) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของนโยบายที่ดีที่พึงประสงค์ไว้ว่า 1) นโยบายที่ดีจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ และสามารถที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าประสงค์ได้ 2) นโยบายที่ดีจะต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริงมิใช่เป็นข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัวหรือข้อมูลที่เกิดขึ้นตามโอกาสอันไม่แน่นอน 3) นโยบายที่ดีจะต้องมีการกำหนดขึ้นก่อนที่จะมีการดำเนินงาน โดยการกำหนดกลวิธีและจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมต่อการดำเนินงาน 4) นโยบายที่ดีควรกำหนดขึ้นเพื่อสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับบุคคลโดยส่วนรวมและจะต้องมีการพิจารณาว่านโยบายใดควรทำก่อน ควรทำหลัง โดยการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็น 5) นโยบายที่ดีจะต้องเป็นถ้อยคำหรือข้อความที่กะทัดรัดใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและแถลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกทุกคน ทุกระดับชั้นภายในหน่วยงานสามารถเข้าใจได้อย่างชัดแจ้ง 6) นโยบายที่ดีจะต้องมีขอบเขตและระยะเวลาในการใช้ 7) นโยบายที่ดีจะต้องกำหนดขึ้นโดยให้ครอบคลุมไปถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย 8) นโยบายที่ดีจะต้องสอดคล้องกับปัจจัยภายนอก และสอดคล้องกับมอนด์ (Mondy, 1988, หน้า 95-96 อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2543 หน้า 22) ได้ให้รายละเอียดของคุณลักษณะที่ดีของนโยบาย ไว้ดังนี้ 1) นโยบายควรกำหนดจากฐานของข้อมูลที่มีความเป็นจริง 2) นโยบายของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาควรสนับสนุนกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ควรที่จะ

ขัดแย้งกัน 3)นโยบายของหน่วยงานหรือแผนกที่ต่างกันแต่อยู่ภายในองค์การเดียวกันควรต้องประสานกัน4)นโยบายควรเป็นข้อความที่แน่นอนเข้าใจได้และเป็นลายลักษณ์อักษร 5)นโยบายควรยืดหยุ่นแต่มั่นคงอยู่บนหลักการ หรือระเบียบข้อบังคับที่ถูกต้อง และ6)นโยบายควรมีขอบเขตเข้าใจได้ด้วยเหตุผล

ด้วยเหตุผลข้างอังกดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นนโยบายนี้ จึงเชื่อแน่ว่าเป็นนโยบายที่ดี

1.4 วัตถุประสงค์ของนโยบาย เรื่อง นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีดังนี้

ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)จัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพ 2)ปรับเงินเดือน ค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงานและ3)พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ของนโยบายมีความครอบคลุมประเด็นปัญหา นโยบาย สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม มีความชัดเจนและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีความสมเหตุสมผลมีความสอดคล้องกับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้มีความสอดคล้องทางการเมือง และมีกำหนดกรอบเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับวงจรมติของนโยบายสาธารณะ (จรัญธร บุญญานภาพ และประสิทธิ์ ทองเล่ม, 2553, น.10 - 16) กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ดีต้อง 1)ความครอบคลุมประเด็นปัญหา นโยบาย 2)ความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม 3)ความชัดเจนและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 4)ความสมเหตุสมผล5)มีความสอดคล้องกับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ 6)มีความสอดคล้องทางการเมือง และ7)การกำหนดกรอบเวลาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ (อัจฉรา รักยุติธรรม, 2548) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของนโยบายสาธารณะนั้น ต้องยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนจำนวนมาก มิใช่การเพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ด้วยเหตุผลข้างอังกดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นนโยบายนี้ จึงเชื่อแน่ว่าเป็นนโยบายที่มี วัตถุประสงค์ที่ดี

1.5 ปัญหาของนโยบาย เรื่อง นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความสอดคล้องกับผลการประเมินของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปี 2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) และสภาพสังคม ค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน ดังนี้

(1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 จากยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพ การศึกษาเป็ยบวาระแห่งชาติ 2551 - 2555) ผลการประเมินของสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา ปี 2550 ดังนี้ ก่อนที่รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะกำหนดนโยบายการยกระดับ คุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ในปี 2551 นั้น พบว่าการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีปัญหาในทุก ๆ ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

1.1 ระดับอาชีวศึกษา

1.1.1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการอาชีวศึกษามีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้ใช้ รวมทั้งขาดทักษะความรู้พื้นฐาน

1.1.2 นักเรียนไม่นิยมเรียนอาชีวศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่มีความสามารถสูง ทำให้ ขาดแคลนกำลังคนระดับกลาง (ปวช. ปวส.) โดยเฉพาะที่มีคุณภาพค่อนข้างมาก

1.2 ระดับอุดมศึกษา

การอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่เป็นแหล่งรวมมันสมองของประเทศ เป็นแหล่ง ผลิตบัณฑิตที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติแหล่งวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนา นวัตกรรม และเทคโนโลยีเป็นศูนย์การเรียนรู้ของสังคมและประเทศ ควบคู่กับการเป็นแหล่งบริการวิชาการ อนุรักษ์ ทำนุบำรุง ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลก ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการศึกษา ระดับ อุดมศึกษา แต่อุดมศึกษาไทยยังไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่าง รวดเร็ว ซึ่งมีผลอย่างมากต่อปัญหาด้านคุณภาพของอุดมศึกษา และทำให้ไม่สามารถเป็นกลไกที่มี ประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศและศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ พบปัญหา คือ

1.2.1 บัณฑิตขาดความสามารถคิด วิเคราะห์แก้ปัญหาและทักษะความรู้ พื้นฐานที่จำเป็น ขาดแรงจูงใจใฝ่รู้ ขาดจิตสำนึกต่อสังคม ไม่สู้งาน รวมทั้งมีเจตคติและค่านิยมมุ่ง ปริณญามากกว่าความรู้เพื่อการมีงานทำ

1.2.2 ผู้เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีอัตราการตกและออกกลางคันสูง โดยเฉพาะในช่วงปีแรก ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และความไม่มีประสิทธิภาพในการ จัดการศึกษา

2. ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ในระดับอาชีวศึกษขาดแคลนครูด้านวิชาชีพ และผู้มีประสบการณ์จริงในสถาน ประกอบการ

ในระดับอุดมศึกษา ขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะคณาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอก และมีตำแหน่งศาสตราจารย์มีสัดส่วนน้อยมาก ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ คณาจารย์ไม่ค่อยทำวิจัย พัฒนางองค์ความรู้และศักยภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ทุนพัฒนาอาจารย์ ไม่มีมิติเชื่อมโยงด้านทักษะการสอน รวมทั้งมีปัญหาอาจารย์ ขาดการสอนวิชาชีพ

3. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา การจัดการศึกษาในทุกระดับ พบปัญหา คือ

3.1 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอนของครูยังมีน้อย

3.2 ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีไม่เพียงพอทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาทักษะในการค้นคว้า เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้แก่ตนเองยังทำได้น้อย

3.3 สาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างสมบูรณ์

3.4 ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการศึกษาที่มีอยู่เพื่อการศึกษาที่มีอยู่เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน

3.5 ขาดการใช้สื่อสารมวลชน สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อหนังสือ ตำราเรียน และอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างพอเพียงและมีคุณภาพ

3.6 ขาดหน่วยงานกลางเพื่อดูแลและบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

4. ด้านการจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

4.1 ระดับอาชีวศึกษา พบประเด็นปัญหา คือ

4.1.1 การจัดอาชีวศึกษาไม่เน้นการฝึกปฏิบัติและสมรรถนะทางวิชาชีพ และความเชื่อมโยงกับสถานประกอบการมากเท่าที่ควร ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคผู้ใช้ รวมทั้งขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น

4.1.2 ขาดการจัดหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ รวมทั้งเชื่อมโยงกับการทำงานของนักเรียน

4.1.3 ขาดความเชื่อมโยงการจัดอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา ไม่สามารถดึงดูด ใจผู้เรียนให้สนใจเรียนอาชีวศึกษาได้มากเท่าที่ควร

4.2 ระดับอุดมศึกษา พบประเด็นปัญหา คือ

4.2.1 สถาบันอุดมศึกษามุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเชิงพานิชย์ เน้นการผลิตบัณฑิตเชิงปริมาณ มีลักษณะเป็นอุดมศึกษาเพื่อมวลชน ในขณะที่กลไกการควบคุมคุณภาพไม่เข้มแข็ง

4.2.2 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนขาดการเน้นฝึกภาคปฏิบัติและการเชื่อมโยงกับการทำงาน ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาขาดคุณลักษณะที่สำคัญบางประการที่ผู้ใช้ต้องการ นอกจากนี้ การจัดหลักสูตรยังไม่สอดคล้องหรือไม่สามารถสนองต่อความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น อาทิ ผู้ทำงานแล้ว ผู้สูงอายุ ผู้มีความสามารถพิเศษผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ

4.2.3 การผลิตกำลังคนยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ โดยเฉพาะในสาขาที่ขาดแคลน และจำเป็นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของประเทศ อาทิ สาขาคอมพิวเตอร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษายังขาดความอิสระ คล่องตัวและความเข้มแข็งในการปฏิบัติภารกิจ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ไม่สามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในการดำเนินภารกิจทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวิจัยและสร้างองค์ความรู้ 3) การให้บริการทางวิชาการ 4) การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งไม่สามารถสนองต่อความต้องการกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากขึ้น

6. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม

ประเด็นปัญหาในการจัดการศึกษาทุกระดับคือ

6.1 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน สถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ ศิษย์เก่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการจัดการศึกษาและการพัฒนากำลังคน รวมทั้งร่วมกับสถานศึกษาในการดำเนินภารกิจต่างๆ ยังทำได้น้อย

6.2 ขาดกลไกที่จะจูงใจ และกฎระเบียบของรัฐยังเป็นอุปสรรค ส่งผลให้ภาคส่วนต่างๆ ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและแข่งขันด้านการพัฒนาคุณภาพกับภาครัฐได้มาก

6.3 การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่ให้บริการด้านการศึกษายังมีน้อย อาทิ ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานศึกษาและเขตพื้นที่ สถาบันอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น ทั้งในการดำเนินภารกิจและการบริหารทรัพยากร บริหารบุคลากร บริหารวิชาการ

6.4 ขาดการสนับสนุนให้ชุมชน บัณฑิต ภาคเอกชน ฯลฯ เข้ามาร่วมจัดการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

(2) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ได้กล่าวว่าปัญหาการจัดการศึกษา แม้ว่าองค์กร หน่วยงานทางการศึกษา ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติจะได้ดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่โดยภาพรวมพบว่าคนไทยทุกคนไม่สามารถรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ในด้านอาชีวศึกษาพบว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่เป็นแหล่งวิชาการทางอาชีพแก่ชุมชนและสังคมเท่าที่ควร รวมทั้งไม่สามารถจัดการศึกษารองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมและการพัฒนาที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา ผลการพัฒนาการศึกษาและการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาในช่วงต้นของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2549 แม้ว่าจะประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีประเด็นที่สำคัญที่เป็นปัญหาและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบทบาทการศึกษาที่รัฐจะต้องเป็นผู้ผลักดันการพัฒนาในทุกภาคส่วนของประเทศ ในด้านการอาชีวศึกษา จะต้องผลิตและพัฒนาผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาระดับต่าง ๆ ให้มีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน แรงงานมีความรู้ และสมรรถนะทางวิชาชีพเป็นไปตามมาตรฐาน ประชากรกลุ่มอายุ 15 – 17 ปี ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้น และด้านการอุดมศึกษา จะต้องดำเนินการให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งเป็นสถาบันวิจัยและแหล่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นแหล่งพัฒนาและบริการวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง การค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประชากรกลุ่มอายุ 18 – 25 ปี ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้น และผู้จบปริญญาตรีศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สนับสนุนส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการอุดมศึกษามากขึ้น

ด้วยเหตุผลข้างอิงดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นนโยบายนี้จึงเชื่อแน่ว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญ ความจำเป็น และความต้องการที่ต้องกำหนดนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เนื่องจากสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการ/จำเป็น ของนโยบายยกระดับคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

จากการวิเคราะห์ความต้องการ/ความจำเป็น(ความสอดคล้อง)ของนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 6 มาตรา ประกอบด้วย มาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 52 มาตรา 80 (3) มาตรา 80 (5) และมาตรา 86

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐาน แข็งแรง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังพลให้เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้

ส่วนแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) มีแนวนโยบายที่สอดคล้องในสัดส่วน 16 ใน 17 ส่วน ได้แก่ แนวนโยบาย 1 : การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิด จนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ข้อ 1, 2, 3 และ 4 แนวนโยบาย 2 : การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ข้อ 1, 2 และ 3 แนวนโยบาย 4 : การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ ข้อ 1 แนวนโยบาย 5 : การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของคน ข้อ 1 และแนวนโยบาย 6 : การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการเรียนรู้ของสังคมไทย ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แสดงว่าเป็นความต้องการหรือ ความจำเป็นของสังคมไทยเนื่องจากเป็นแผนแม่บทของการดำรงชีวิต การปกครองของประเทศไทย และความต้องการของประเทศ และความต้องการทางการศึกษาของชาติ ดังในภาคผนวก ก

ในด้านผลการวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่รองรับนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีความสอดคล้องกับนโยบายยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในส่วนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษารับผิดชอบ จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ 36 กลยุทธ์ คิดเป็นร้อยละ 100 และในส่วนที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับผิดชอบ จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังในภาคผนวก ข และ ค

3. ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพรวมของแนวปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตาม นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็น เลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีการดำเนินงานครอบคลุม จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ ทั้งหมด จำนวน 31 โครงการ โดยได้รับงบประมาณจัดสรรรวม จำนวน 8,355,551,137 บาท ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 : เร่งรัดการผลิตและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 6 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 : เสริมสร้างโอกาสการศึกษาวชิชาชีพอย่างเสมอภาค จำนวน 9 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบบริหารจัดการทั้งส่วนกลางและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมุ่ง เตรียมความพร้อม การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา อย่างมีคุณภาพ จำนวน 3 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในและ ต่างประเทศ จำนวน 8 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 5 : จัดอาชีวศึกษาเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงของรัฐ จำนวน 1 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ผลักดันการบูรณาการการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา จำนวน 4 โครงการ

ในด้านผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามนโยบายการ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีการดำเนินงานครอบคลุม จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ ทั้งหมด จำนวน 69 โครงการโดยได้รับงบประมาณจัดสรรรวมจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ 18 หน่วยงาน จำนวน 6,835,215,600 บาท

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีปัญหาและข้อเสนอแนะจำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบ่งระดับอาชีวศึกษา จำนวน 5 ข้อ คือ 1) ด้านอัตรากำลังของสถานศึกษา 2) การประกันคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ แต่บางแห่งกำลังดำเนินการแก้ไขอยู่ระหว่างรอผลการประเมินรอบที่ 2 3) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ขาดการวางแผนเรื่องการวัดและประเมินผล 4) สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านครุภัณฑ์ ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านครุภัณฑ์ที่ทันสมัย และไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน 5) การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษายังมีไม่เพียงพอและยังไม่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 ข้อ คือ 1) การศึกษาไทยทุกระดับรวมทั้งระดับอุดมศึกษาอยู่ในสภาวะวิกฤติ ไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม 2) สถาบันอุดมศึกษาไทยยังไม่สามารถเทียบกับระดับสากลได้ 3) การผลิตบุคลากรระดับอุดมศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศได้ 4) คณาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษาที่มีความรู้ระดับปริญญาเอกยังไม่เพียงพอ และขาดประสบการณ์ในการวิจัย 5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการอุดมศึกษาของเอกชนยังมีน้อย และสถาบันอุดมศึกษายังไม่สามารถเป็นศูนย์บริการเครือข่ายทางวิชาการให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ ได้

อภิปรายผลการศึกษา

ผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้อภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนโยบายเฉพาะด้านการศึกษาเนื่องจากเป็นนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพ ปรับเงินเดือนค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงานควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา และเป็นนโยบายต่อเนื่อง เนื่องจากมีการแถลงนโยบายการศึกษานี้ของรัฐบาลต่อสภา

ตั้งแต่สมัย พันตำรวจโทดร.ทักษิณ ชินวัตร ในปี 2548 สมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ในปี 2549 และสมัยนายสมัคร สุนทรเวช ในปี 2551 และต่อเนื่องมาในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในปี 2551 และมีคุณลักษณะนโยบายที่ดี (อมรศักดิ์ กิจธนาพันธ์, 2551) ในหลายประการ ได้แก่ เป็นนโยบายที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศ และสอดคล้องกับระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยส่วนรวม และไม่บั่นทอนความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ ไม่ว่าจะโดยทางตรงและทางอ้อม เป็นนโยบายที่เป็นถ้อยคำหรือข้อความที่กะทัดรัดใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและแน่นอนแถลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกทุกคน ทุกระดับชั้นภายในหน่วยงานสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน กะทัดรัด ชัดเจน ตรงประเด็น กล่าวคือ นโยบายนี้ใช้ภาษาสั้นๆ เข้าใจง่าย ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจตรงกันไม่มีศัพท์เฉพาะ เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับบุคคลโดยส่วนรวม คือ เป็นนโยบายมีเป้าหมายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นการศึกษาของประชาชนโดยรวมของประเทศไทย เป็นนโยบายที่มีขอบเขตและระยะเวลาในการใช้เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นได้ครอบคลุมไปถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นนโยบายที่นำไปสู่นโยบายอื่น เป็นนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหานโยบายได้ นำไปปฏิบัติได้จริงและสามารถที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าประสงค์ได้ และมีขอบเขตเข้าใจได้ด้วยเหตุและผล

นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ มุ่งเป้าหมายไปสู่การยกระดับการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยมีสาระของตัวนโยบายมุ่งดำเนินการใน 3 ประเด็นคือ 1) การจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพ 2) ปรับเงินเดือนค่าตอบแทนของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงาน และ 3) การพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับข้อเท็จจริง (Facts) ของสภาพปัญหาในปัจจุบัน รวมทั้ง ค่านิยม (Values) ในสังคม คือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่เป็นแหล่งบริการวิชาการทางอาชีพแก่ชุมชนและสังคมเท่าที่ควร รวมทั้งผลผลิตของสถาบันอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไม่สามารถรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติพบว่ามีปัญหาในตัวนโยบาย คือ เป็นนโยบายกว้าง ๆ ของรัฐบาลขาดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน หน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นำนโยบายมาสู่การปฏิบัติล่าช้า ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งขาดงบประมาณสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิรูปการศึกษาอย่างเพียงพอ

ในด้านปัญหา นโยบายพบว่า มีปัญหาความต้องการ และความจำเป็นทั้งในระดับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้าน คุณภาพผู้เรียน ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาด้านการจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาด้านการสร้าง ความเข้มแข็งของสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมจึงเป็น ความต้องการจำเป็นของปัญหา นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการ/ความจำเป็นของนโยบายการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นั้นมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และสอดคล้อง แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) และในด้านผลการวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่รองรับนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับ อาชีวศึกษามีความสอดคล้องกับนโยบายยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในส่วนที่สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับผิดชอบครอบคลุม ร้อยละ 100 (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา)

3. ผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามนโยบายการ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีการดำเนินงานครอบคลุม จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ ทั้งหมด จำนวน 31 โครงการ และผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามนโยบายการ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีการดำเนินงานครอบคลุม จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ ทั้งหมด จำนวน 69 โครงการ จะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา ได้มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ครอบคลุมยุทธศาสตร์และสนับสนุน ระบบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบาย (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

4. ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะเห็นได้ว่าแม้นโยบายจะสอดคล้องกับแผนชาติ มีแผนงาน/โครงการและงบประมาณรองรับแต่ก็ยังคงมีปัญหาในการดำเนินงานจากผลการประเมินของหน่วยงานผู้ปฏิบัติรวมทั้ง ข้อเสนอแนะที่นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ยังพบว่ายังมีปัญหาสำคัญ ๆ ที่ต้องแก้ไขทั้งระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลอัตรากำลัง ควรตรวจสอบข้อมูลอัตรากำลังของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน พิจารณาการจัดอัตรากำลังให้สถานศึกษาให้เพียงพอ ทั้งสายบริหาร สายผู้สอน และสายสนับสนุนพร้อมทั้งการจัดอบรมบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงพัฒนาให้สถานศึกษาให้ผ่านเกณฑ์โดยให้สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นต้นแบบในการศึกษา

3. พัฒนานโยบายการปลูกฝังคุณธรรมโดยให้มีกระบวนการ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา อีกทั้งควรมีการประเมินสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นสถานศึกษาให้เห็นความสำคัญในการบ่มเพาะลักษณะและพฤติกรรมที่ดีให้กับนักเรียน นักศึกษา และเน้นการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับผู้กระทำความดีและศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาคุณธรรมประสบผลสำเร็จ และเผยแพร่กรณีตัวอย่างต้นแบบสถานศึกษาที่ดี และเด็กดีมีคุณธรรม อย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง

4. การจัดสรรงบประมาณควรมีการสำรวจข้อมูลของสถานศึกษาให้ทั่วถึง เช่น ครุภัณฑ์ อาคารสิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ ให้ตรงกับ ความต้องการของสถานศึกษาและสอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา พิจารณาให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเป็นอันดับแรก เช่น การขาดแคลนระบบน้ำประปา

5. ส่งเสริมภาพลักษณ์การเรียนอาชีวศึกษา และการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอสอดคล้องกับความต้องการแรงงานของประเทศ ส่งเสริมให้ผู้จบการศึกษามีสมรรถนะสูงมีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงเพิ่ม

ค่าตอบแทน ส่งเสริมระบบแนะแนวอาชีวศึกษาให้เชื่อมโยงกับค่านิยมการทำงานและการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ อีกทั้งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษา ให้สามารถผลิตกำลังที่มีความรู้ ความสามารถทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพ เป็นกำลังคนฐานความรู้ช่างเทคนิคที่มีฝีมือ และนักเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญ มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนลักษณะนิสัยการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ตลอดจนส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมเป็นแกนหลักในการจัดการอาชีวศึกษารวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาลักษณะทวิภาคี และสหกิจศึกษาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1. การปฏิรูปการศึกษารอบสอง ควรเป็นการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ เชื่อมโยงกับการศึกษาทุกระดับ โดยอุดมศึกษาต้องมีส่วนเข้าไปช่วยเหลือการศึกษาระดับอื่นๆ โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีเป้าหมายหลักเพื่อนำพาชาติให้พ้นวิกฤต และอุดมศึกษาควรเป็นขุมกำลังทางวิชาการ
2. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเอาความรู้ ปัญญาเป็นที่ตั้ง ศึกษาและรับรู้ความต้องการของสังคม มีกลไกเชื่อมโยงกับสังคม เป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้เป็นอย่างดี
3. ควรมีโครงสร้างในสถาบันอุดมศึกษาที่ทำให้นักวิชาการสามารถทำงานเชิงระบบ และมีความก้าวหน้าได้ เช่น มีสถาบันวิจัยระบบการศึกษา มีสถาบันวิจัยนโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์ มีสถาบันวิจัยเพื่อชุมชนและท้องถิ่น และสถาบันการเรียนรู้เพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงระบบอุดมศึกษาให้เป็นเครื่องมือทางปัญญาของสังคม และเชื่อมโยงกับความจริงทางสังคม
4. คณะกรรมการอุดมศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญที่ปรับระบบอุดมศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบต่างๆ ของสังคมได้ และอุดมศึกษาต้องขับเคลื่อนสังคมด้วยความรู้ เป็นสะพานเชื่อมโยงและถ่ายทอดองค์ความรู้จากที่ต่างๆ ในโลก และมีกลยุทธ์ในการก้าวเข้าไปในเวทีโลกได้ นอกจากนี้อุดมศึกษาต้องเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จนถึงระดับชุมชนรวมทั้งการสร้างเสริมความเข้มแข็งแก่ชุมชน
5. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาขั้นอุดมศึกษา และการนำระบบการบริหารจัดการที่ดีมาดำเนินการผลิตและพัฒนาครูอาจารย์ที่มีคุณภาพที่สามารถเป็นผู้จัดการความรู้แก่สถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าประสงค์ของชาติ

6. ระบบการปฏิรูปจะขับเคลื่อนด้วยความรู้เชิงระบบที่บูรณาการ มีความเข้าใจระบบอย่างแท้จริง ในฐานะอุดมศึกษา เป็นส่วนของสังคม การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา แต่ละกลุ่มสามารถสร้างความเป็นเลิศของตัวเองอย่างดี เช่น กลุ่มที่เน้นการเรียนการสอนสามารถวิจัย เรื่องการเรียนรู้ที่ใช้ประโยชน์ และสามารถเชื่อมโยงสู่ชุมชนและสังคม

7. เร่งรัด ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาสู่ระดับสากล โดยเฉพาะสถาบันที่มีความพร้อมให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก (World Class University) รวมทั้งเร่งรัดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งเป็นสถาบันเน้นการวิจัยและเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

8. ส่งเสริมสหกิจศึกษา การผลิตและการพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศโดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคุณภาพ

9. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษา ให้มีความรู้ในระดับปริญญาเอกอย่างเพียงพอกับความต้องการควบคู่กับการพัฒนางานวิจัย และการสร้างองค์ความรู้ อย่างต่อเนื่อง

10. ส่งเสริมและขยายการมีส่วนร่วมการจัดการอุดมศึกษาของเอกชน ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ

11. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีศักยภาพและเป็นศูนย์บริการ เครือข่ายทางวิชาการให้แก่สถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ทั้งการศึกษาปฐมวัย การศึกษาเฉพาะทางทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการศึกษา

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปฏิบัติตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผลการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยศึกษาเชิงลึกในระดับผู้ปฏิบัติหรือระดับหน่วย

2.2 ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ ในระดับผู้ปฏิบัติ และระดับหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบของผู้ปฏิบัติหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศฯ